

Ako cestuje Travelistan

SKÚSENOSTI ZO 160 KRAJÍN SVETA, INŠPIRÁCIA A NÁVOD
AKO CESTOVAŤ PO SVETE BEZ CESTOVKY

Travelistan
cestovateľský portál

AKO CESTUJE TRAVELISTAN

Copyright © 2017

Toto dielo je chránené autorským zákonom. Žiadna časť textu nemôže byť kopírovaná a pozmeňovaná bez písomného súhlasu autora.

© Text: Marta Rajková

© Foto: Marta Rajková, Martin Navrátil

© Grafika: Ing. arch. Tímea Rajková (titulná strana), Dominika Remiášová

Hľadáš rady a tipy pred cestou do zahraničia?

Chceš cestovať bez cestovky?

Máš veľkú chuť spoznať svet, ale málo skúseností?

Zdá sa ti, že cestovanie je len pre bohatých?

Ako sa dohovoriš v exotickej krajine, keď nepoznáš jazyk?

Chcel by si vedieť šikovne zjednávať?

Vieš, ako si rýchlo a jednoducho naplánovať cestu?

Poznáš moderné alternatívy v oblasti ubytovania?

Vieš, v ktorých krajinách sa najlepšie cestuje vlakom a v ktorých, naopak, autobusom či autom?

Rád by si sa niečo dozvedel o vízach a cestovných pasoch?

Vieš, kde hľadať výhodné letenky?

Máš problém orientovať sa na neznámych miestach?

Zaujíma ťa, či je nutné rezervovať si ubytovanie vždy vopred?

Prečítaj si, ako cestuje Travelistan.

Predslov

Keď sme sa vrátili z deväť mesačného putovania po hodvábnnej ceste, napísali sme článok o tom, ktoré miesta či krajiny boli pre nás tie „naj“. Svoj rebríček fenomenálnych zážitkov sme uverejnili v článku [TOP 10 našej cesty](#). Mal veľmi vysokú čítanosť. No ešte väčší úspech zožal iný článok, ktorý sme napísali o pár mesiacov na to: [Koľko stálo 9 mesiacov cestovania?](#) Zdá sa teda, že ľudí viac zaujíma finančná stránka cestovania. Vôbec sa tomu nečudujem. Pravidelne dostávame otázky typu „Odkiaľ na to máte? Ako si to financujete? Máte sponzorov? Zdedili ste veľký majetok?“ Tieto otázky sú úplne v poriadku, sú legitímne. Veľmi veľa ľudí si totiž myslí, že cestovanie je iba alebo hlavne o **peniazoch**. Nemám tisíce eur navyš, takže nemôžem ísť cestovať. O tom, že to tak nie je, napíšeme niekedy inokedy. Teraz by som ti však chcela prezradiť iné tajomstvo.

Ešte väčšou prekážkou cestovania ako sú peniaze, je **strach**. Strach je ten neprajník, ktorý ti bráni v cestovaní. Vkráda sa ti do myšlienok a tak sa bojíš cestovať sám, cestovať bez cestovnej kancelárie, cestovať príliš ďaleko, cestovať bez znalosti cudzieho jazyka či cestovať bez hromady peňazí. Máš strach z chorôb, úrazov, očkovania, inej klímy, stravy, aj z ľudí a hlavne zo situácií. Máš strach, že tam budeš napospas osudu a nebude ťa čakať nijaký delegát.

Travelistan vznikol preto, aby ti podal pomocnú ruku a dal ti úplne zadarmo rady ako pomôcku pri cestovaní. Keď sledujeme to množstvo cestovateľských (ale aj iných blogov), človek si vraví, „veď to už všetci musia všetko vedieť na jedničku!“ Minule som sa však rozprávala s kamarátkou Katkou v súvislosti s jednou slovenskou travel blogerkou a kamoška mi vraví. „Vieš čo, podľa mňa ju sledujú aj tak väčšinou iba ľudia, ktorí snívajú doma v papučiach, ale nikdy nikam nevycestujú.“ Zarazilo ma to. Čo ak má pravdu? Čo ak takých ľudí, ktorí cestovateľské rady čítajú, ale nevycestujú, je naozaj veľa.

Začala som nad tým rozmýšľať a uvedomila som si jednu vec. Nech už má moja kamoška pravdu alebo nie, faktom je, že ty sa na internete, na cestovateľských prednáškach, premietaniach a workshopoch dozvedáš iba teóriu. **Máš zvládnutú teóriu cestovania**. Niečo iné je však ísť do praxe a uplatniť to, čo si človek prečítal a počul.

To ma prinútilo napísať túto e-knihu.

Uvedomila som si, že veľa ľudí sa bojí práve tej praxe. Nevedia a nechcú si sami seba predstaviť, že budú hodení do vody. No nie sú v tom sami.

Keď som v roku 2008 odišla študovať na pol roka do Innsbrucku, všetko som si vopred podrobne zisťovala. Možno až prehnane podrobne. Vopred som ovládala linky MHD a po príchode na vlakovú stanicu som presne vedela, na ktorý autobus mám nastúpiť. No predsa som sa pre istotu spýtala miestnych.

Keď som v roku 2010 prvýkrát letela do Spojených štátov a mala som – podľa mňa – slabšiu angličtinu, v duchu som si priala, aby sa so mnou nikto v lietadle nerozprával, lebo som sa hanbila hovoriť po anglicky. Aj tak mi Američan vedľa mňa neustále núkal *cookies*, stále sa ma niečo vypytoval a hučal do mňa niečo o hudobnom živote v USA.

Takéto boli moje začiatky v cestovaní, plné zbytočného strachu. Pokiaľ ide o Innsbruck, celý semester napokon klapol na jednotku. V USA mi zase všetci chválili angličtinu a dostala som vďaka tomu aj lepší job.

Pri písaní tejto e-knihy som si predstavila, ako keby som sa vydala na cesty opäť prvýkrát. Vžila som sa do toho, čoho by som sa obávala, čo by mi robilo najväčšie starosti. Zamyslela som sa nad tým, čo som sa ja sama počas cestovania naučila a čo robím teraz už inak. Porozmýšľala som aj o tom, čo som sa naučila od Martina, ktorý precestoval už vyše 160 krajín sveta. Čo bolo pre mňa nové, čo robil inak ako ja?

Každý z nás cestoval najskôr individuálne. Spoločne sme potom cestovali 9 mesiacov vkuse, 24 hodín denne. Okrem toho sme boli spolu na rôznych kratších cestách, na rôznych kontinentoch, v rôznych podmienkach. Precestovali sme veľkú časť Ázie, Ruska, Austrálie, spolu sme boli na Novom Zélande, v Írsku, Nórsku aj v USA. Vďaka tomu sme teraz zohratým cestovateľským duom a v cestovaní máme určitý „štýl“, ktorý nám vyhovuje.

Výsledkom týchto úvah je súhrn všeobecných postupov, pravidiel a zvykov, sprevádzaných krátkymi príhodami z našich ciest, ktorými sa počas cestovania riadime.

Samotnú prax a skúsenosť získaš iba ty sám. Ale viem povedať, ako cestovanie v praxi vyzerá. Poviem ti presne, ako cestujeme my. Na nasledujúcich stranách podrobne opíšem, čím sa riadia pri cestovaní Martin Navrátil a Marta Rajková alias Travelistan.

Dovoľ mi zobrať ťa na imaginárnu cestu, ako keby si tam bol s nami. Ukážem ti, akým spôsobom si hľadáme ubytovanie, ako sa orientujeme v mestách, ako v praxi riešime dopravu, ako sa dorozumievame, aj keď neovládame miestny jazyk, ako zjednávame ceny, ako si vybavujeme víza, letenky, a mnohé ďalšie situácie.

Spôsobov ako cestovať je mnoho. **Táto e-kniha je však o tom, ako to robíme my. Sú to naše dlhoročné skúsenosti a návod, ktorý funguje.**

Marta Rajková

Obsah

PRÍPRAVA NA CESTY.....	8
Lonely Planet.....	8
ORIENTÁCIA A OFFLINE MAPY.....	12
Mobilné aplikácie.....	14
Využitie.....	14
Výhody.....	16
UBYTOVANIE.....	16
Rezervovanie vopred.....	16
Rezervačný portál.....	16
Hľadanie na mieste.....	18
Krok za krokom v praxi.....	19
Kto ide hľadať?.....	19
Kam ideme hľadať?.....	20
Aké máme kritériá?.....	21
Ako dlho hľadáme?.....	22
Moderné alternatívy.....	23
Airbnb.....	23
Couchsurfing.....	23
Housesitting.....	24
Packages.....	24
Zoznam vybraných krajín/regiónov	25
DOPRAVA.....	28
Vlaky.....	28
Maršrutky.....	29
Taxi, shared taxi, tuk-tuk, rikše, motorky.....	29
Požičanie auta.....	30
Požičanie motorky.....	30

Obsah

Letecká doprava.....	31
Osobitné prípady.....	31
Veľké sviatky.....	31
Indické vlaky.....	31
Čínske vlaky.....	32
Transsibírska magistrála.....	32
ZJEDNÁVANIE.....	33
Kde sa zjednáva.....	33
Overené postupy a pravidlá.....	33
Zopár exkluzívnych trikov.....	34
Chyby pri zjednávaní.....	35
Špecifické situácie.....	36
VÍZA.....	38
Vybavovanie víz v zahraničí.....	38
Dva pasy.....	39
Špekulanti na hranici.....	40
LETENKY.....	41
(Ne)vhodné obdobie.....	41
Skyscanner.....	42
Flexibilné miesto a čas odletu.....	42
Najlacnejšie lety.....	44
Inkognito okno.....	45
Akciové letenky – Kadetade.com.....	46
Aerodom.sk.....	46
Nízkonákladové spoločnosti.....	47
CUDZIE JAZYKY.....	48
ZÁVER.....	52

Príprava na cesty

Keďže už máme niečo precestované, pri príprave na konkrétnu cestu sa riadime v prvom rade vlastnými skúsenosťami.

To však niekedy nestačí. Najmä, keď ideme do danej destinácie prvýkrát, hľadáme informácie jednoducho na internete. Surfujeme po rôznych stránkach, čítame si blogy, cestopisy, fóra, rady. Takúto „cestovateľskú rešerš“ robíme veľmi rýchlo.

Z obrovského množstva informácií selektujeme, čo je dôležité, dôveryhodné, čo nás zaujíma. Nenapíšem ti konkrétne stránky, z ktorých čerpáme informácie, pretože si ich často ani nepoznačujeme a nezapamätáme. Spíšeme si podľa toho, čo sme sa dozvedeli, skôr vlastný zoznam dôležitých informácií.

Keď ide človek na kratšiu, povedzme 2-3 týždňovú cestu, stačí niekoľko hodín alebo pár dní zorientovať sa a nájsť potrebné informácie. Takáto príprava cesty nás osobne veľmi baví.

Ale nie vždy je na to čas. Napríklad počas našej minuloročnej 9-mesačnej cesty od Nového Zélandu po Tadžikistan, z krajiny do krajiny, sme nemali vždy čas surfovať na internete. Niekedy internet ani nebol alebo bol nesmierne pomalý alebo sme mali na práci kopec iných činností – fotografovanie, spracovávanie fotiek, videí, písanie článkov, administrácia webu, odpisovanie na maily. Vtedy je fajn, keď si môže človek urýchliť aspoň plánovanie cesty zdrojom, ktorý to všetko zhrňa.

A to bola samotná motivácia, ktorá viedla k založeniu Travelistanu. Chceli sme vytvoriť stránku, na ktorej by boli informácie pre cestovateľa po ruke na jednom mieste. A to po slovensky, pretože nie každý si chce alebo vie pripraviť cestu na základe anglických webstránok, ktoré sú v oblasti cestovania veľakrát nápomocnejšie. Myslíme si, že mnohí sa boja cestovať sami na vlastnú päsť, pretože nemajú dostatok informácií. Travelistan vznikol práve preto, aby tieto informácie poskytol. Ponúkame naše osobné skúsenosti s cestovaním pod jednou strechou, či lepšie povedané pod jedným „stanom“. Dávame ich k dispozícii, aby cestovateľom pomohli. Ber to ako osnovu, ktorá ťa podrží a ktorú si dotvoríš podľa seba.

Lonely Planet

Načo sa mám tváriť na objaviteľa, načo mám považovať svoju cestu za expedíciu, keď tam predtým mnou už niekto bol? Ak mi niekto dáva rady, tak ich využijem.

Takže ti prezradím malé tajomstvo. **Aj my používame Lonely Planet.** Niektorí sa mu možno vyhýbajú, lebo ho považujú za málo originálny. My v ňom však vidíme aj kopec výhod. Po tomto knižnom sprievodcovi siahneme najmä vtedy, **keď ideme do danej krajiny/oblasti prvýkrát.**

Lonely Planet je celosvetovo obľúbená značka najväčšieho vydavateľa knižných sprievodcov na svete. Ich publikácie s tradičnou modro-bielou obálkou pozná snáď každý. Z originálneho nápadu dať ľuďom rady, tipy a triky ako prejsť dané destinácie sa stal obrovský boom. Už dávno si nezakladá na najlacnejšom cestovaní, ale smelo uvádza aj strednú a vyššiu cenovú hladinu. Lonely Planet je v súčasnosti akoby **bibliou cestovateľov**, a to nielen *backpackerov*. Je to fakt. Všade na cestách stretávame turistov s hlavami sklonenými nad knihami Lonely Planet. Lonely Planet má v ruke dievčina v autobuse, skupinka mladých si ho študuje pri obede, párik sediaci na káve ho má položený pred sebou na stole. Lonely Planet je na poličkách takmer všetkých hostelov.

Samozrejme, občas sa mu ujde nejaká tá kritika. Napríklad, že:

- obmedzuje kreativitu cestovateľa tým, že mnohí sa ho držia doslova a do písmena, čím sa cestovatelia menia na masu uniformných oviec;
- keď napíše o „menej známych miestach, trasách či zážitkoch“ v tej sekunde si o tom prečítajú milióny čitateľov na svete a už to prestane byť menej známym miestom;
- jeho popularita vedie k deštrukcii lokálnych kultúr a miest, ktoré boli kedysi tiché a pokojné;
- svojimi publikáciami nepriamo podporuje aj návštevu autokratických štátov, napríklad pred niekoľkými rokmi Barmy (Mjanmarska) v dôsledku čoho ľudskoprávne organizácie a občianske združenia vyzývali bojkotovať publikácie Lonely Planet.

Určite by sa dalo vo výčitkách ešte pokračovať. Kto však chce, nájde si to pozitívne. Ako to robíme aj my.

NIEKTORÉ Z MIEST, KAM SA CHYSTÁME V ROKU 2017

